

Opinnäytteen kirjoittajalle

Ari
Pitkäranta

Omistuskirjoitus

Kiitokset puolisolleni Heidille lukuisista vinkeistä ja oikeinkirjoitus ohjeista sekä kannustuksesta matkan varrella. Kirjan suunnittelu alkoi elokuussa 2024 ja se valmistui elokuussa 2025.

Omistani kirjan lapsilleni Niinalle, Julialle, Leolle ja Klausille.

Ari Pitkäranta

Opinnäytteen kirjoittajalle

Avaa mielesi kirjoittamisen esteistä

© 2025 Ari Pitkäranta

Kannen suunnittelu: Ari Pitkäranta
Sisuksen taitto: Heidi Luotolahti-Pitkäranta

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi
Kirjapaino: Libri Plureos GmbH,
Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-9838-6

Sisällysluettelo

Omistuskirjoitus	1
Lukijalle	6
Lapsuuden harrastus	9
Oma kirjoittamiseni.....	11
Orientaatio	15
Kuvalla on arkeologinen vaikutus	16
Kuvasta kirjoittaminen	17
Kuvakäsité kirjoittaminen.....	19
Kauko-Itä ohjelma	20
Piirtämisen taidot.....	23
Johtamisen tutkimus	25
Itsensä johtaminen.....	26
Kirjan lukija.....	28
Kuvasta kirjoittamisen idea	33
Suunnittelututkimus	36
Erilaisia kirjoituslähteitä	36
Kuvasta kirjoittaminen.	37
Jos työ tökkii	39
Kirjoittajan sosiaalinen tausta	42
Miekka.....	43
Kerronnallinen tarina	45
Kirjoittaminen ja rentoutus	47

Suunnittelu	48
Afantasia.....	50
Kirjoittamisen jahkailu.....	51
Tutkin ja kirjoitan	51
Kirjoittamisen aika päivästä.....	53
Kuolemanlaakso	55
Suunnistus	56
Sitoutuminen	58

Lukijalle

Tämä kirja on kirjoittajan työkirja. Kirja ei aukene lukemalla. Kirja on työstettävä ottamalla valokuvia, kirjoittamalla tekstejä ja luotava sellainen henkinen tila kuvien avulla muisteluun tai mielikuvitukseen, että tekstin kirjoittamisen aloitus onnistuu. Tekeminen tuottaa pysyvän oivalluksen, lukemisen muistaa pari kolme päivää.

Aloitin kirjan suunnittelun vuosi sitten elokuussa. Kirjoitin kaksinkertaisen määrän sivuja. Vähensin siitä puolet ja terävoitin jäljelle jäänyttä näkemystä.

Miksi kirjoitan kirjoittamisesta. Ja erityisesti kuvan avulla kirjoittamisen alkuun pääsemisestä. Syy on ihan luonnollinen. Kirjoittaminen on ihmiselle herkkä ja henkilökohtainen alue. Kirjoittamisella ihminen paljastaa sisimpänsä maailmalle kaikkien nähtäväksi ja kaikkien arvosteltavaksi. Oletan että pelko on se tunne, joka estää kirjoittamisen toteutumasta. Olen halunnut ilmaista miten kirjoittamisen este aukeaa kuvaan keskittymällä. Itse kirjoitin yliopiston gradun kahdeksassa päivässä. Silloin oli käytössäni toinen lähestymistapa.

Kirjoitin aiemmin, yli 10 vuotta sitten, kaksi työkirjaa korkeakouluopiskelijoille laadullisesta tutkimuksesta. Olen huomannut myöhemmin, että kirjoittajalla on usein kirjoittamislukko. Toisilla suorastaan valkoisen paperin kauhu. Tämä pelko on kuin apina istuisi olkapäällä. Se kuiskaa koko ajan kirjoittajan korvaan, ettei tästä mitään tule. Mikä sinäkin luulet olevasi. Joku Hemingway?

Jokainen kirjoittaja kohtaa sisäisen apinan, ja sitä on pystyttävä vetämään nenästä. Mitä enemmän sen kanssa tappelee, sen kovempi vastustaja siitä tulee. Sen kanssa on pysyttävä väleissä, sitä voi vain hömpöttää. Apinamieli on amerikkalaisen elokuvakäsikirjoittajan Julia Cameronin kolme vuosikymmentä sitten luoma nimike.

Luin erään teologin väitöskirjan. Se käsitteli ihmisen suurimpia pelkoja. Voisi kuvitella, että teologi kirjoittaa kuolemanpelosta, tai pimeän pelosta tai että mörkö asuu sängyn alla. Mutta ei, suurin pelko ihmiselle on väitöstutkimuksen mukaan kasvojen menettämisen pelko.

Ihmiset ovat joutuneet arvostelun kohteeksi elämässään. Vanhemmat ovat arvostelleet lapsiaan ja opettaja on arvostellut koululaisen kirjoittamista. Myöhemmässä opiskeluvaiheessa on taas oltu alttiita arvostelulle. Jokainen kirjoitustyö on arvioitu. Seuraavalle askelmalle ei ole voitu yltää ilman altistumista kritiikille. Kaikista kirjoitelmista on saanut sekä numeron että kirjallisen lausunnon. Aina toiminta ei ole ollut mukavaa.

Yliopistossa on kaikilla asteilla oma kirjoitelma. On kandidaattivaiheen opinnäyte, on pro gradu maisterivaiheessa, lisensiaatintyö ja väitöskirja. Joillakin opiskelijoilla gradu on syntynyt nopeasti ja toisilla väitöstyö on ottanut vuosia. Ammattikorkeakoulussa on perus- ja ylemmän tutkinnon opinnäytetyö, joka tehdään opintojen loppuvaiheessa useimmiten kirjoittamalla.

Monilla valmistuminen korkeakouluista on pysähtynyt kirjoittamiseen. Sen voi arvioida keskimääräisten valmistumisaikojen perusteella. Itse käytin aikaa gradun tekemiseen päivän ja viikon. Oli päämäärä valmistua.

Moni henkilö lukee paljon. Se on hyvä. Totuus on kuitenkin se, että kirjoittamaan oppii vain kirjoittamalla. – Jossain kohtaa lukeminen ja miettiminen on lopetettava ja aloitettava kirjoittaminen, totesi professori Risto Harisalo meille oppilailleen.

Ajattelin kahta tiedon lajia, toinen on säilöttävä tieto ja toinen oman oivalluksen avulla syntyvä tieto. Varsinkin ammatillisilla aloilla oivaltavalla

tiedolla on vahva merkitys. Tietämään oppii usein kokeilun ja tekemisen kautta. Kun siihen yhdistetään vielä kirjoittaminen, ollaan lähellä aikuismaista tiedon käsittelyä.

Monilla opiskelijoilla lopputyö, opinnäyte on vaiheessa turhan pitkään. Se tulee kalliiksi, kun ajattelee, että valmistuttuaan voisi olla töissä ja tienata rahaa. Tämä kirja on tarkoitettu rohkaisemaan tekemisen ja oivalluksen kautta kirjoittamisen aloitusta.

Joku on kuullut sanonnan, graduntekijän koti kiiltää. Asioita siirretään koska ei tiedetä miten ne pitää tehdä. Moni muukin kirjoitustyö kohtaa saman kuolemanlaakson ja roikkuu turhaan kahden vaiheen välissä. Tekemistä vaille valmis. Iloisia ja oivaltavia lukuhetkiä kirjan parissa.

Olivetti matkakirjoituskone

Lapsuuden harrastus

Jo ennen kansakoulua aloin harrastaa auton kuvien keräämistä sanomalehdistä ja kuvalehdistä. Kahvipaketeissa oli pahvisia autokortteja 1950- ja 1960- luvuilla. Pauligia ja Johannaa myytiin pienissä kahvipaketeissa. Yleensä kahvi jauhettiin kaupoissa. Kauppapuotin seinällä oli kahvimylly. Kortteja kerääntyi ylimääräisiä ja niitä vaihdeltiin kavereitten kanssa.

Ford Mustang 1964

Kotikylässä oli hyvä piirtäjä, hieman minua vanhempi poika, Juhani Välimaa. Hän asui isovanhempiensa kanssa ja kävi kylän kansakoulua. Juhanin kanssa vertailimme keräämiämme auton kuvia. Kuvat liimattiin vanhoihin kouluvihkoihin keitetyllä perunalla. Joskus lipsahti sisaren uudempikin kouluvihko kuvien alustaksi. Autoja oli lukuisia erilaisia. Tähän saakka sielunmaisemani on kantanut yhtä. Se on 1964 mallin Ford Mustang, kirkkaan punaisena.

Spede Pasasella oli sellainen auto. Sen rekisteri on ASU-1. Toinen Speden auto oli Volkkari. Sen rekisterinumero oli ASU-2.

Kirja on tarkoitettu kaikenlaisiin tarkoituksiin kirjoittajille. Kirjasta voisivat hyötyä opinnäytteen tekijät, kirjoitustyön ohjaajat ja muut kirjoittajat. Kirjan kirjoittajalla on runsas kokemus tietokirjojen ja tiedekirjojen kirjoittamisesta. Tässä kirjassa kuvataan, miten kuvaa voi hyödyntää kirjoittamisen alkuun saattamisessa ja oikean kirjoitusmoodin ylläpitämisessä.

BoD

9

789528

098386